

Uchwała Nr XX/108/2013
Rady Gminy Leśna Podlaska
z dnia 19 lutego 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Leśna Podlaska na lata 2013-2014.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rady Gminy Leśna Podlaska co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Leśna Podlaska na lata 2013-2014 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Leśna Podlaska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Ewa Kulińska

Załącznik do uchwały Nr XX/108 /2013

Rady Gminy Leśna Podlaska

z dnia 19 lutego 2013 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W GMINIE LEŚNA PODLASKA
NA LATA 2013-2014**

WSTĘP

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Leśnej Podlaskiej przez Radę Gminy to zadanie wynikające z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest spójny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Leśna Podlaska, w której wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji jest jednym z podstawowych założeń.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania uwarunkowań na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy instytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowania świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Program zakłada również doskonalenie kadry zajmującej się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukacją i profilaktyką mieszkańców gminy Leśna Podlaska.

Opracowanie programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy w gminie Leśna Podlaska oraz danych przedstawionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Placówek Oświatowych, Policję, Sąd Rejonowy, Służbę Zdrowia.

Podczas prac nad programem zidentyfikowano potrzeby i zasoby, słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w naszej gminie.

Działania zaplanowane w programie obejmują lata 2013 – 2014 i mogą one ulegać zmianom i udoskonaleniom wynikającym z potrzeb.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem realizującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Ustawa definiuje pojęcie przemocy w rodzinie, zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Kształtuje jego osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i miłości. Jeżeli występują zaburzenia w tej sferze, role rodziny ulegają zaburzeniu i rodzina nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są prawa członków rodziny i powszechnie przyjęte zasady moralne i społeczne. Przemoc domowa powoduje dysfunkcję rodziny.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których działaniem jest nieprzypadkowe zranienie lub popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- 2) przemoc psychiczna – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- 3) przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę. Przymus polega na wymuszaniu pożycia seksualnego, wymuszaniu nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszaniu seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
W przypadku dzieci częściej używa się określenia „dziecko wykorzystywane seksualnie”. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce ten wiek określono na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystywaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na ten kontakt.
- 4) przemoc ekonomiczna – działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Takim przykładem może być: odbieranie

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiąże się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze Niebieskiej Karty, działaniom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej Podlaskiej, Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej, Komisariatu Policji w Janowie Podlaskim, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnej Podlaskiej oraz Zespołu Placówek Oświatowych w Leśnej Podlaskiej.

Na terenie gminy Leśna Podlaska przemoc występuje w nielicznych rodzinach. Od 2009 r. przemoc wobec dzieci występowała w dwóch przypadkach. W rodzinach, w których występuje problem alkoholu, w 12 przypadkach dochodziło do przemocy w latach 2009- 2011 r. W 2012 do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej Podlaskiej wpłynęło 10 Niebieskich Kart. Przemocy w rodzinach nie zawsze jest zdiagnozowana, ujawniana, w obawie o pogorszenie relacji pomiędzy członkami rodziny, w obawie o ujawnienie swoich problemów, w obawie przed wstydem i sprawcą przemocy. Działania nasze nakierowane są na działania edukacyjne, interwencyjne i uświadomienie społeczeństwa gdzie i u kogo mogą szukać pomocy.

IV. STAN ZASOBÓW I POTRZEB

Zasoby instytucjonalne gminy:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnej Podlaskiej;
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej Podlaskiej
- c) Komisariat Policji w Janowie Podlaskim;
- d) Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej;
- e) Zespół Placówek Oświatowych w Leśnej Podlaskiej;
- f) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Leśnej Podlaskiej;
- g) organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

VI. CELE I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Cele programu

Cel główny programu:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej i zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

- 1) skuteczne przeciwdziałanie przemocy poprzez wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w rodzinie u ofiar i świadków,
- 3) edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) zapewnienie szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.

Sposób realizacji programu

Cele, zadania, działania oraz wskaźniki osiągnięcia celów

Cel szczegółowy – Skuteczne przeciwdziałanie przemocy poprzez wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	
		ILOŚCIOWE	JAKOŚCIOWE
Budowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - GOPS, GKRPA, Policja, Sąd Rejonowy, ZPO, NZOP, organizacje pozarządowe,	Współpraca z instytucjami.	- liczba spotkań zespołu, - liczba wszczętych procedur,	- jakość działań i rozwiązań, - opracowanie jakościowe planu pracy.
Cel szczegółowy - Zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w rodzinie u ofiar i świadków			
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	
		ILOŚCIOWE	JAKOŚCIOWE
1. Udzielanie profesjonalnej pomocy	- Poradnictwo medyczne,	- liczba osób, którym udzielono pomocy,	- zmiana sytuacji w rodzinach, zmiana

	- Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,		- opinie mieszkańców gminy na temat funkcjonowania w środowisku mitów i stereotypów dotyczących zjawiska przemocy,
2. Promowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym możliwości otrzymania pomocy przez ofiary przemocy domowej,	- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych,	- ilość wydanych informatorów oraz ulotek,	- poziom świadomości mieszkańców gminy na temat możliwości skorzystania z pomocy,
Cel szczegółowy - Zapewnienie szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy			
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	
		ILOŚCIOWE	JAKOŚCIOWE
Systematyczne szkolenia wszystkim przedstawicielom służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc,	- Szkolenia interdyscyplinarne,	- ilość przeprowadzonych szkoleń,	- jakość prowadzonych szkoleń, - poziom zadowolenia osób szkolonych,

VII. ZADANIA DO REALIZACJI

Procedury Postępowania wobec Problemu Przemocy w Rodzinie

1. Zgłoszenie problemu przemocy:

- 1) informacja od osoby doznającej przemocy, osoby trzeciej, przedstawiciela instytucji,
- 2) przyjęcie zgłoszenia i podjęcie następującego działania,
- 3) przekazanie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczną pomoc,
- 4) informacja o konieczności powiadomienia innych instytucji w celu zapewnienia kompleksowej pomocy.

6. Zatrzymanie sprawcy przemocy domowej

Na podstawie art. 15 ust.1 pkt 3 ustawy o Policji, policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo zatrzymania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego a także dla mienia oraz na podstawie art. 244 § 1 kodeksu postępowania karnego Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną , jeżeli istnieje nieuzasadnione podejrzenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa, bądź też nie można ustalić jej tożsamości.

7. Powiadomienie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku uzależnienia od alkoholu osoby stosującej przemoc.

8. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Leśna Podlaska

Zespół Interdyscyplinarny to Zespół strategiczny, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie .
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodziny, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada następujące kierunki działań:

- 1) powołanie i działanie Zespołu Interdyscyplinarnego;

- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie,
- 4) przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji kryzysowej,
- 5) społeczności lokalnej.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

W Gminie Leśna Podlaska realizatorami programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej Podlaskiej,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnej Podlaskiej,
- 3) Komisariat Policji w Janowie Podlaskim,
- 4) Zespół Placówek Oświatowych w Leśnej Podlaskiej,
- 5) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Białej Podlaskiej,
- 6) inne instytucje i organizacje społeczne działające w obszarze przeciwdziałania przemocy

XI. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2014 będzie realizowany na terenie gminy Leśna Podlaska. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Gminy i będzie kontynuowane do końca 2014 r.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XII. MONITOROWANIE I SPRAWODAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Monitorowanie odbywać się będzie poprzez weryfikację planu pomocy dla rodziny lub ofiary przemocy.